

ČEŠTÍ ŽÁCI A UMĚLÁ INTELIGENCE: JAK AI MĚNÍ VZDĚLÁVÁNÍ?

Kamil KOPECKÝ

Nový výzkum z dílny E-Bezpečí Univerzity Palackého v Olomouci ukazuje, jak žáci využívají AI ve škole i ve svém volném čase a jak jej zatím příliš (ne)vyžívají samotné školy.

Generativní umělá inteligence se rychle stává nedílnou součástí vzdělávacího procesu. Aktuální výzkumná zpráva, vedená výzkumníky z Centra prevence rizikové virtuální komunikace (PRVoK) při Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci, přináší komplexní pohled na to, jak žáci základních a středních škol v České republice tuto technologii používají. Výzkumu se zúčastnilo **více než 28 tisíc žáků základních a středních škol z celé České republiky** a výsledky odhalují zajímavé trendy i výzvy.

ChatGPT jako lídr mezi nástroji

ChatGPT je nejoblíbenějším nástrojem generativní AI, který využívá 54 % žáků. Za ním následuje Photomath, aplikace usnadňující řešení matematických příkladů, a nástroje jako Google Gemini nebo Microsoft Copilot. S věkem roste i míra využívání těchto nástrojů – například ChatGPT využívá okolo 70 % středoškoláků.

K čemu žáci AI využívají?

Žáci nejčastěji používají AI pro **pomoc s domácími úkoly (32,81 % žáků starších 15 let)**, psaní referátů a vysvětlování složitějších témat. Umělá inteligence také inspiruje žáky k tvorbě nebo je učí novým dovednostem. Překvapivě však narůstá i míra neetického

využití - jednoduché **opsání úkolu od umělé inteligence už vyzkoušelo 28,04 % žáků základních škol, podvádění při testech s pomocí AI přiznalo 14,56 % středoškoláků**. K vygenerování tzv. deepnude fotografií, tedy svlečených fotografií určité osoby, se přiznala více než 3 % žáků.

AI ve školách: Příležitosti a překážky

Pouze 26 % žáků uvádí, že se ve škole pravidelně setkávají s AI. Učitelé často využívají AI ke generování testů či jako nástroj pro ověřování informací. Nicméně více než čtvrtina žáků tvrdí, že o umělé inteligenci ve škole nikdy neslyšela. Když už žáci umělou inteligenci využívají, je to hlavně ke generování textů (a následné ověřování či práci s ním) či grafiky.

„Výzkum Čeští žáci a umělá inteligence prokazuje, že většina českých žáků nástroje využívající generativní umělou inteligenci již nyní aktivně využívá k řadě činností (pomoc s domácími úkoly, vysvětlování učiva, hledání inspirace apod.) – ve školním prostředí se však s umělou inteligencí pravidelně setkává pouze čtvrtina z nich (26 % žáků ZŠ a 25,7 % SŠ). Školy tedy mají ve vztahu k aktivnímu využívání AI poměrně velké rezervy a v současnosti probíhá v řadě z nich intenzivní proškolení učitelských týmů právě v oblasti smysluplného využívání umělé inteligence v práci učitele (ve výuce, domácí přípravě apod.). Vzdělávání učitelů je v tuto chvíli naprosto zásadní,“ uvádí prof. Kamil Kopecký z Univerzity Palackého v Olomouci, autor studie.

Budoucnost: AI učitele nenahradí, ale je důležitá pro budoucnost

Většina žáků (70 %) věří, že AI učitele nenahradí, a zdůrazňuje význam osobního přístupu. Když měli žáci možnost ohodnotit důležitost znalosti a používání generativní umělé inteligence pro svou budoucnost na škále od 1 (nejméně důležité) do 5 (nejvíce důležité), jejich průměrné hodnocení se ustálilo na hodnotě 3,20, což naznačuje, že AI vnímají spíše jako nadprůměrně významnou. Mezi jednotlivými typy škol byly patrné rozdíly – gymnazisté hodnotili důležitost AI nejvýše (průměr 3,39), zatímco žáci odborných škol bez maturity ji vnímali jako méně důležitou

(průměr 3,03).

„Co se týče umělé inteligence, jedno je dnes již jisté: AI je tady a už nyní mění svět, jak jej známe, vzdělávání nevyjímaje. Je proto zásadní, aby učitelé rozuměli jejím možnostem i dopadům. Například tradiční zadávání domácích úkolů může být díky AI problematické, protože žáci mohou úkol vyřešit během několika sekund, jak ostatně potvrzují i naše data. Na druhou stranu by bylo krátkozraké soustředit se jen na rizika. Umělá inteligence může učitelům významně usnadnit přípravu na výuku, ušetřit čas při administrativních úkolech, a pokud je vhodně integrována do vzdělávacího procesu, tak i podpořit kreativitu žáků či sloužit jako užitečný pomocník při samostatném učení. V dalších letech tak bude pro české školství velkou výzvou, jak umělou inteligenci zařadit do výuky tak, aby posloužila jako efektivní nástroj, který bude vzdělávání podporovat, nikoli narušovat,“ řekl Mgr. Dominik Voráč, Ph.D., jeden z autorů studie.

Celou výzkumnou zprávu naleznete na [tomto odkaze](#).

Kontakt

prof. Mgr. Kamil Kopecký, Ph.D.
kamil.kopecky@upol.cz

Mgr. Dominik Voráč, Ph.D.
dominik.vorac@upol.cz

Pedagogická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci
Centrum prevence rizikové virtuální komunikace (E-Bezpečí)
Žižkovo náměstí 5, Olomouc, 77900